

Det berättande språket

GIEHTTOGIELLA

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

Det här är din bok och du får rita, skriva och göra den till din egen. Innan du börjar vill vi bara påminna om att de samiska berättelser som finns här, de finns i många olika versioner. Vi har berättat dem på vårt sätt och det får du också göra. Berättelserna behöver inte vara just så här. Man är alltid fri att göra sin egen berättelse. Gör gärna om dem!

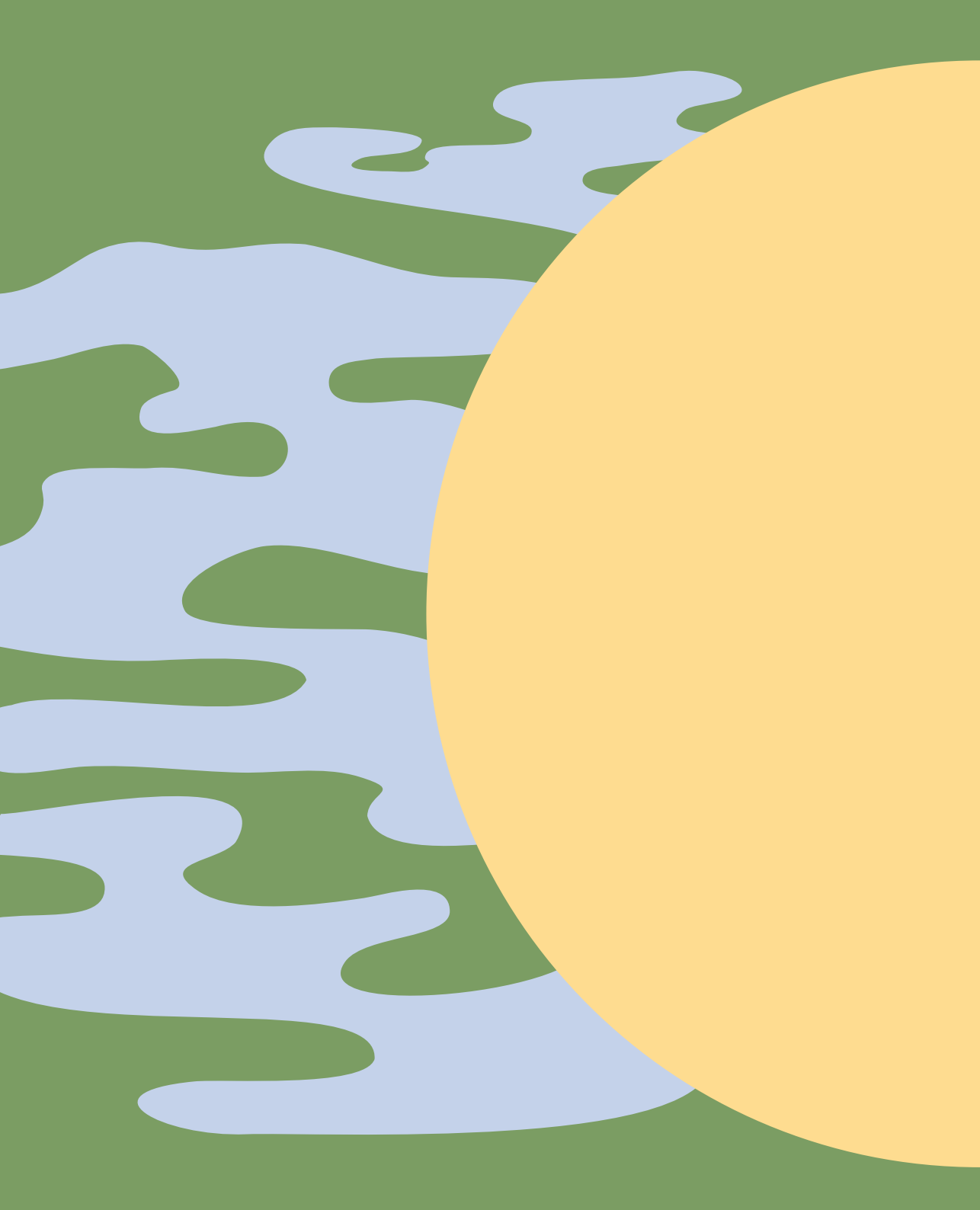
Sjugniedimmiesoptese

Sivdnádusmuitalus

Sjivnnjedimgiehtto

Skapelseberättelsen

Skapelseberättelsen

Ipmil vandrade på stranden. Havet var stort och svart. Vågorna kastade sig mot Ipmil. Havet mullrade och Ipmil tänkte;

– De här ljuden skrämmer mig. Jag måste fråga solen om han kan komma hit.

Solen lyssnade och seglade ner till Ipmil. När han kom ner lämnade han ett silvrigt spår på himlen.

– Giitu, tack för att du kom, sa Ipmil. Den här världen är så mörk att den skrämmer mig.

Solen sade:

– Jag lovar att jag ska skina på den här jorden.

Ipmil nickade åt solen.

– Då ska jag också lova att göra den här världen så trygg jag kan.

Ipmil tog sin starkaste vaja och slaktade den. Av hennes ben gjorde Ipmil fjällen vackra. Av hennes kött gjorde Ipmil olika slags jordar. Blodet blev bäckar och älvar, både små och stora. Vajans skinn blev till tallar, björkar, enris, gräs och lavar. Av vajans huvud gjorde Ipmil himlen och rymden. Och vajans ögon blev till stjärnor.

Allra sist tog Ipmil vajans hjärta och grävde det djupt ner i marken. När det var gjort lade sig Ipmil ner och lade örat mot marken. När hjärtat bultade under jorden kände Ipmil sig helt trygg.

Och Ipmit tänkte:

– Varje gång man blir rädd på den här jorden kan man lägga sig ner och lyssna på hjärtat som bultar under marken. Hjärtat under oss binder ihop alla människorna på jorden.

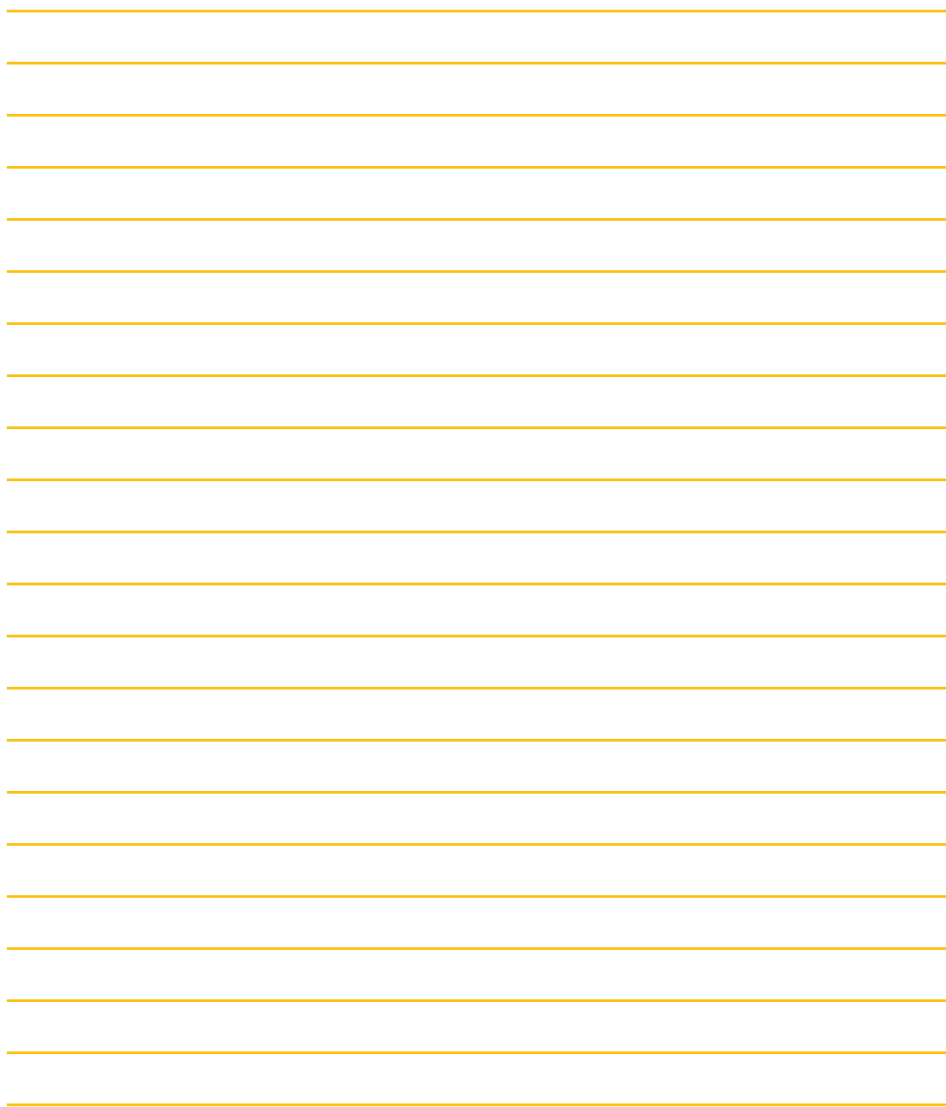
ÖVNING

Teckna din egen skapelseberättelse
om hur världen kom till!

Máddu

Máddu

Máddo

Máddu

I samisk tradition har allt som lever en urmoder. På nordsamiska kallas det máddu. Om man retar djur för mycket så kan deras máddu vakna till liv. Máddu är mycket större än djuret själv är. Och máddu kan vara mycket farlig.

Máddu

En pojke lekte alltid med grodor. Han tyckte om att lyfta upp dem ur gräset och mäta hur långt de kunde hoppa. Han stängde in grodorna i burkar.

– Varför ser grodorna så ledsen ut, tjidtjie?

Frågade han sin mor.

– Du får inte pina djuren, svarade hon. Djur vill vara fria, precis som människorna vill det.

Så svarade hans mor. Men pojken hade ingeting att göra. Varje dag letade han efter nya grodor att leka med.

En dag när pojken var ute och åkte skidor, åkte han förbi en öppen kallkälla. Det var en sådan kallkälla som inte hade frusit, fastän det var mitt i vintern.

Pojken hann inte mer än passera kallkällan, när han plötsligt kände hur något tyngde ner skidorna baktill. När han vände sig om såg han en stor groda, lika stor som hans eget huvud. Den enorma grodan satt bakpå på skidorna. Pojken blev så rädd att han försökte åka fortare, men grodan var tung. Skidorna sjönk ner baktill och pojken kom inte framåt.

Han sköt på med stavarna allt vad han kunde och tog sig till slut upp på en backe, där han visste att det fanns ett skidspår sedan tidigare.

Först när han kunde släppa nerför och få ordentlig fart, lossnade grodan och föll av.

När han berättade det här för sin tjidtjie, sin mor, på kvällen så tittade hon på honom. Hon var allvarlig.

– Fortsatte du att reta grodorna? Frågade hon. Pojken nickade.

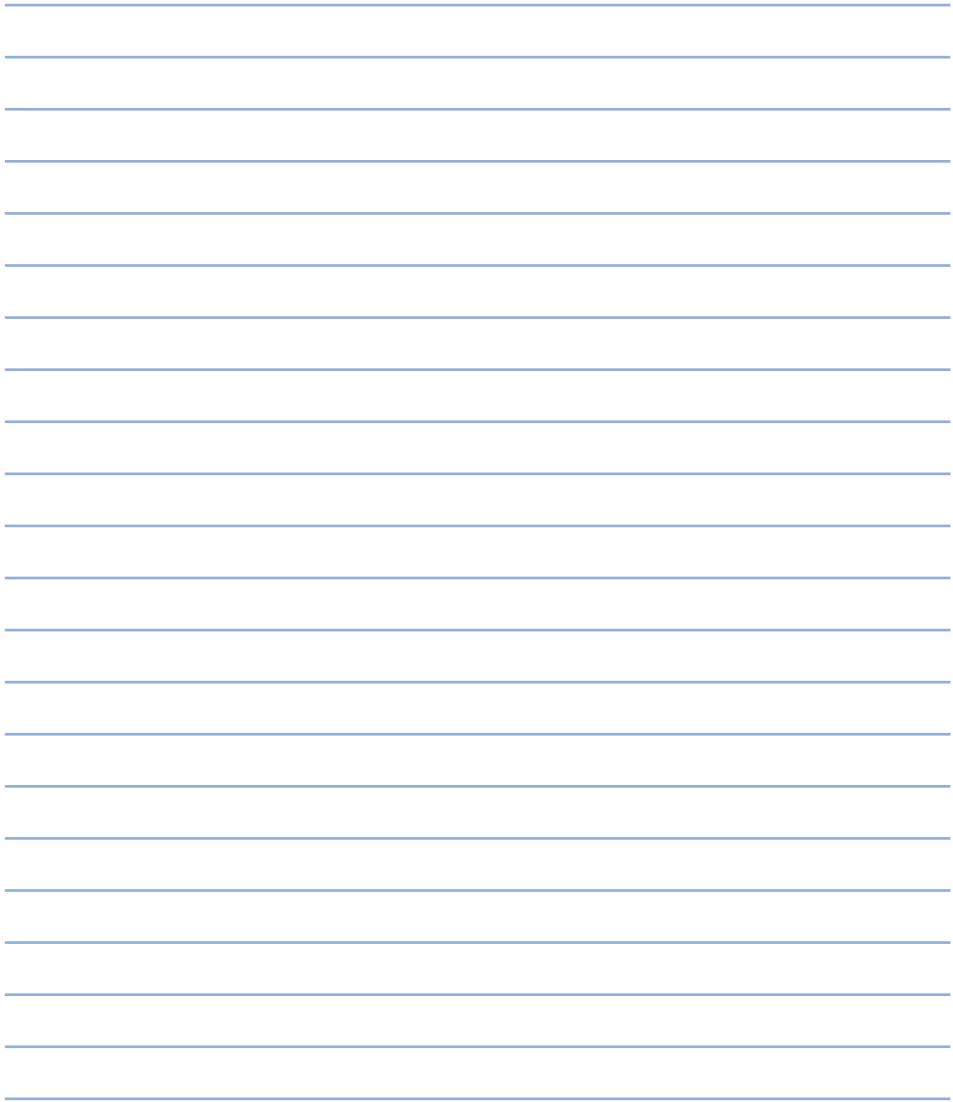
– Då var det māddu som satt på dina skidor. Och du hade tur som kom undan.

ÖVNING

Välj ett djur och teckna det och rita sedan djurets urmoder – māddu. Fundera på vad djuret har för egenskaper som kan göra din māddu farlig. Till exempel kan mössens māddu bita så hårt att det mesta går av. Māddu är mycket större än vad det vanliga djuret är.

Hatsvesietnie j̄ih Nj̄æviesietnie

Háhčeseatni ja Nj̄ávešeatni

Áhtsisjieddne ja Nj̄ávisjieddne

Háhčeseatni och Nj̄ávešeatni

Háhčeseatni och Njávešeatni

Det var två systrar. Den ena hette Háhčeseatni och den andra hette Njávešeatni. De bodde på ett fjäll och de hade varsin ren och varsin kåta. Renarna brukade de mjölka. De kom självmant till kåtorna varje dag, morgon och kväll.

Men så en kväll när renarna hade farit till skogen igen började de tala med varandra.

– Jag tänker fara iväg och lämna Háhčeseatni.

Så sa Háhčeseatnis ren.

Njåvešeatnis ren var förundrad.

– Varför ska du fara? frågade den.

– Jag tänker fara för att hon är så elak mot mig. Háhčeseatni brukar slå och sparka mig när hon mjölkar. Jag måste bara lämna henne. Följer du inte med?

Njåvešeatnis ren skakade på huvudet.

– Jag tänker inte fara. Njåvešeatni är snäll med mig. Hon stryker mig alltid när hon mjölkar. Jag kan inte lämna henne i sticket, tänk om hon går hungrig om jag försvinner.

Men Háhčeseatnis ren hade bestämt sig. Den hade tänkt över det här.

– Farväl då, sa den och for och den kom aldrig mer tillbaka.

Njāvešeatnis ren blev kvar hos henne. Och så blev Háhčeseatnis vildren och Njāvešeatnis ren har blivit människornas.

Har du tänkt på att...

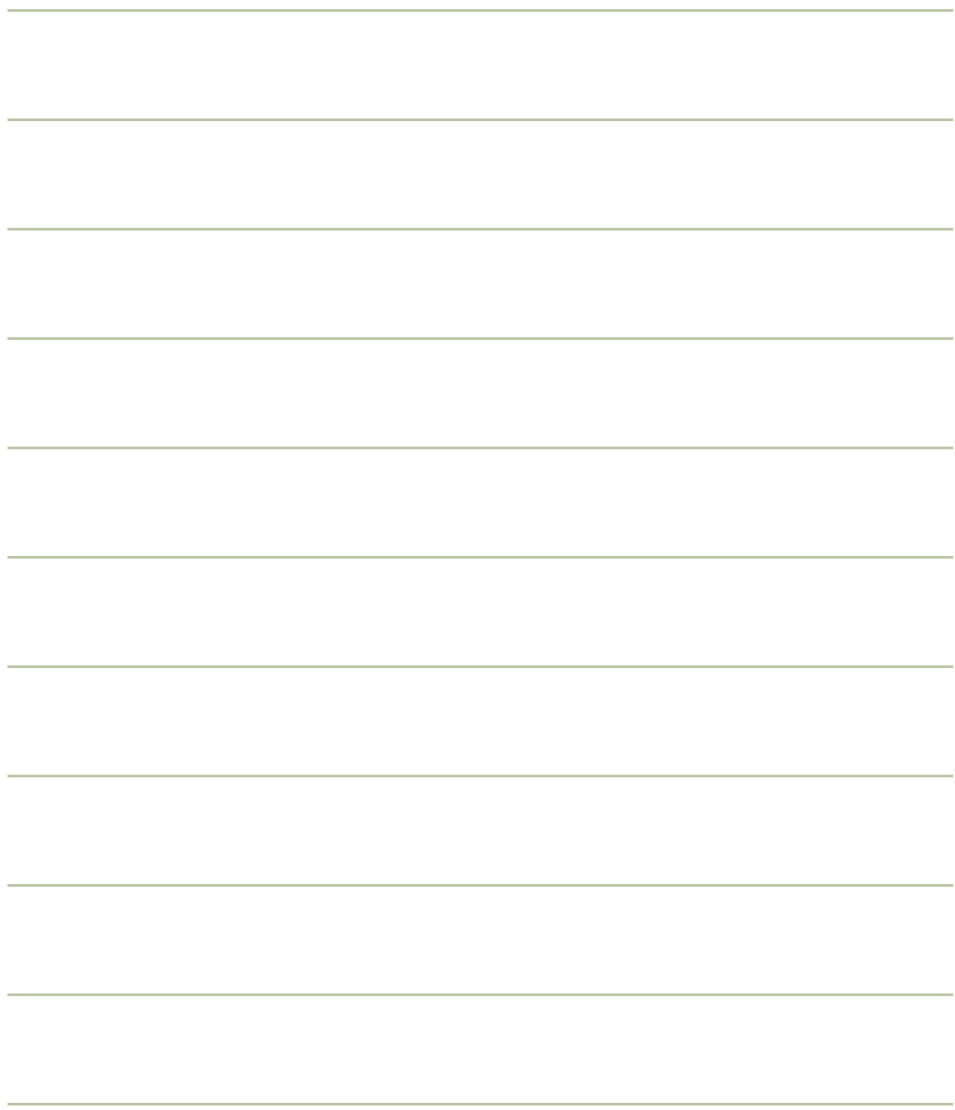
Renen tycker om musik. Därför ska man jojka den!
Jojkar man när man kör med en ren så travar den så
snön yr. Man kan också jojka för att lugna renarna.
Jojken kan vara ett sätt att hålla rovdjuren borta!

ÖVNING

Rita Háhčeseatni och Njåvešeatni.

Bienje

Beana

Bena

Hunden

Tolkning av berättelse ur *Muitalus sámiid birra*,
nedteckad av Johan Turi

Hunden

Förr i tiden bodde hunden bara ute i skogen. Och han började tycka att det var ofantligt jobbigt att alltid leta efter mat. Ibland var han så hungrig. Och hade han ordnat mat så kom det alltid en varg, eller en järv eller något annat starkare djur, och tog det hunden hade ordnat. Hade man väldigt otur kunde vargen döda en också, för vargen kunde när som helst ge sig på fjällräven, rävarna – eller hundarna. Aldrig var man säker.

Och hunden tänkte:

– Om jag nu far hem till människorna.

Hunden mindes hur han en gång hade varit hem till samernas siida. Och han hade hört hur de skrek och skällde, precis som en hund, när de inte fick ihop sina renar. Så hunden sprang hem till samnen och sa:

– Ta mig till dräng. Jag vill inte längre bo med rovdjuren.

Samnen tittade på hunden och frågade:

– Jaha. Vad vill du ha för det?

– Jag vill inte ha annat än buljong och något att göra. Och att du aldrig slår mig, inte ens om jag inte orkar arbeta mer.

Och så kom de överens. Hunden blev människans dräng. Och folk frågade om inte

hunden kunde hämta fler hundar. Och hunden hämtade fler.

Nuförtiden har människorna glömt bort hur man talar hundspråket. Men hunden förstår allt människorna säger. Och den som är snäll mot hundarna när de har arbetat och är trötta, den får god hundlycka. Den som inte är bra med hunden, kommer aldrig få en bra hund.

Har du tänkt på att...

Allt kan jojkas. Du kan jojka en person du tycker om, eller en plats du gillar. Du kan jojka djur. Och du kan jojka en motorcykel! Hela världen går att jojka. Och om man jojkar sin hund kommer hunden springande. Den blir glad och känner sig sedd.

ÖVNING

Teckna din hund eller en hund du gillar. Döp den med ett namn på samiska som passar.

Ruevtienjuenie

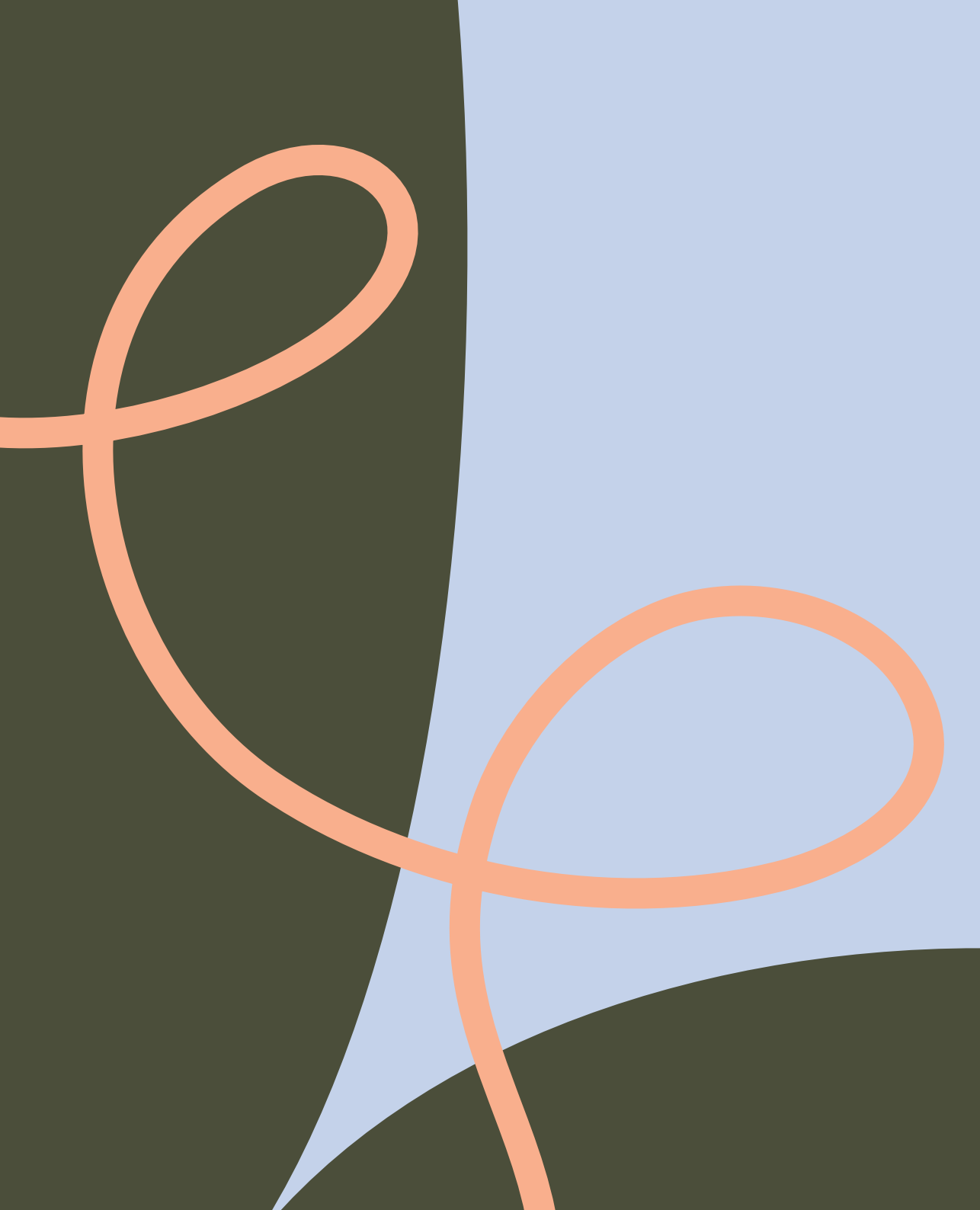
Ruovdenjunni

Ruovddenjunnje

Järnnäsan

Omskriven berättelse ur Anta Piraks bok

Jåhtte sáme viessom

Järnnäsan

En kvinna satt i kåtan och sydde ivrigt. Hon hade en päls som skulle bli färdig, och det var väl bråttom. Hon var alldeles ensam och det var en mörk höstvernatt. Vid midnatt ser hon en annan kvinna komma in i kåtan.

– Jag hjälper dig att sy i natt, säger hon.

Kvinnan nickar tacksamt och räcker henne pälsen.

Hon sitter sedan och tittar när den andra kvinnan syr. Hon syr de vackraste sömmarna hon någonsin sett. Och hon syr snabbare än någon

annan. Men hon använder varken nål eller senor. Hon syr med sin näsa, som är vass och smal som ett tunt järnspjut.

När kvinnan ser det här tänker hon genast:

– Jag måste fort, fort hitta mitt barmkläde.

Hon ser hur gryningen är på väg. Hon letar. Precis innan det blir ljus hittar hon barmklädet och fäster det fort, fort runt halsen. Hon hinner precis före gryningen.

Innan hon hinner reagera kastar sig järn-näsan mot henne och sticker näsan mot hennes bröst. Men den sylvassa näsan träffar mitt på sålbbå. När näsan rör det tjocka tennet som är broderat på barmklädet, går den av. Ljudet är så högt att kåtan skakar. Och kvinnan som burit

näsan hon är spårlöst försvunnen.

Kvinnan bestämde sig för att aldrig mera
sy hela mörka natten. Och de gånger hon varit
tvungen att ändå göra det bär hon alltid sitt
barmkläde som skydd.

ÖVNING

Har du något som skyddar dig mot det oväntade?

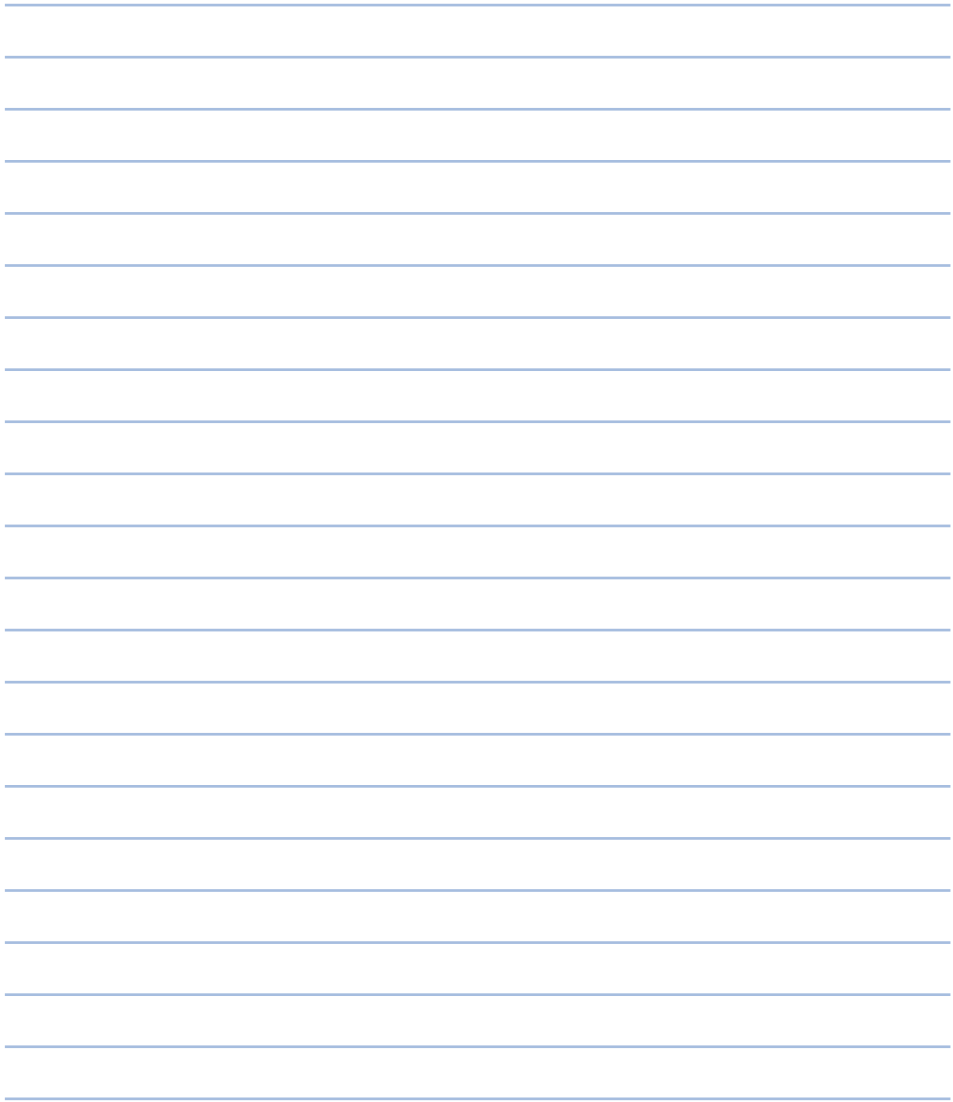
Mässing? Silver? Tenn? Om du inte har kan du fråga hemma. Fundera på vad det skulle kunna vara och om det finns någon plats du kan ha det.

På bältet? På ryggsäcken? Något smycke?

Duvrie

Bierdna

Biernna

Björnen

Björnen

En gång sprang Ipmil runt omkring i världen.

Ja, hon var ute på äventyr. Och så kom hon till en jättestor älv. Hon tänkte:

– Hur ska jag ta mig över här?

Så hon började med att fråga en häst.

– Käraste lilla hästen. Kan du tänka dig att bära mig över den här älven?

Men hästen var en riktig latmask och sa:

– Nej, jag hinner inte jag ska äta.

Då sa Ipmil till hästen:

– Jamen, då får du väl också hålla på och

äta dag och natt.

Och så blev det. Därför måste hästen äta hela tiden och står och tuggar och tuggar och tuggar.

Lite kort därefter såg Ipmil en älg, som hon frågade:

– Vill inte du hjälpa mig över älven?

Men älgen svarade:

– Nehej du, jag hinner inte. Jag måste äta sälg.

Och då sa Ipmil:

– Ja då får du leva på trä och bark om vintern.

Och det är just därför som älgarna fortfarande tuggar sälg om vintern.

Så frågade Ipmil renen:

– Nej, men du kanske kan hjälpa mig
över älven?

Och renen sa:

– Jo, men visst, hoppa upp.

Så Ipmil satte sig på ryggen. Men just som renen skulle gå så var det som han skakade lite på kroppen och det gjorde så att Ipmil föll av. Och renen, han sprang tvärs över älven och glömde bort Gud och allting.

– Nu ska du få springa som en galning hela ditt liv, det här gå ju inte för sig.

Och det är därför renen fortfarande flyttar fram och åter.

Till sist så träffade Ipmil en björn.

Och hon sa:

– Snälla kanske skulle väl du kunna få för dig att låta mig åka med dig över den här älven?

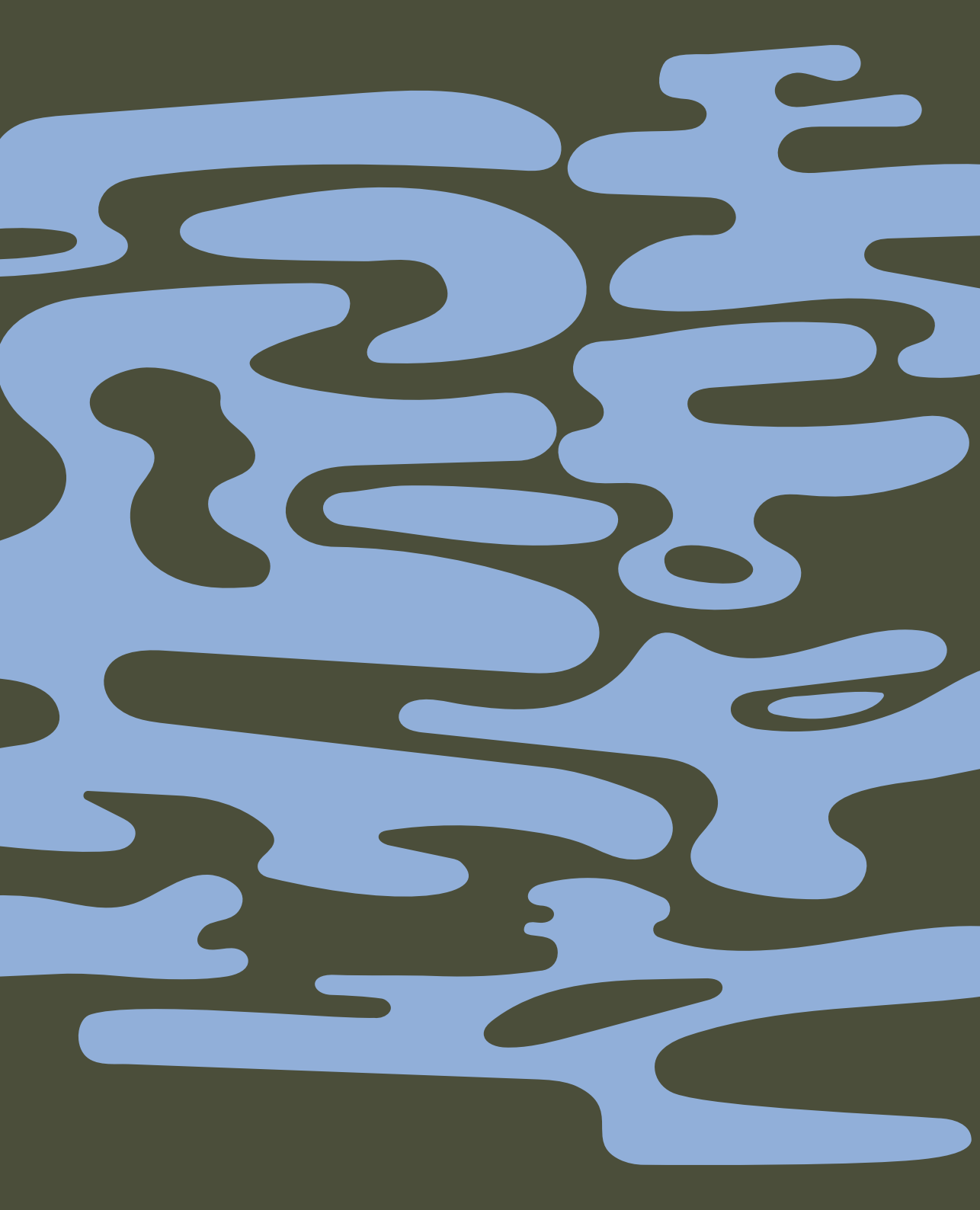
Och björnen sa:

– Jamen det kan jag väl göra men jag har ju så korta ben.

Men nu var Ipmil less. Hon satte sig på björnens rygg och höll fast sig i hans korta päls. När björnen hade burit henne över älven så lovade Gud björnen:

– Nu ska du få sova hela vintern så gott.

Och det är därför björnen bor i ett ide hela vintern.

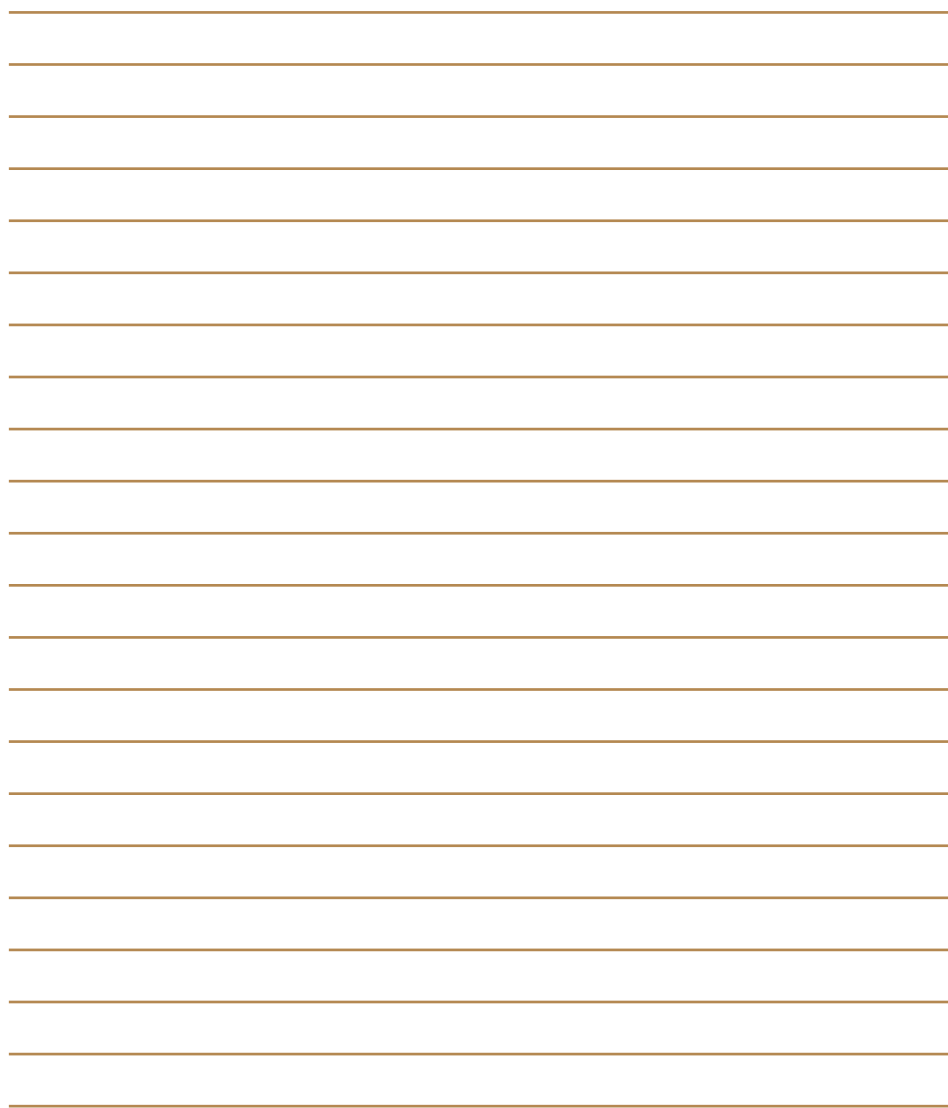
ÖVNING

Fárrosaš

Finns det djur som du tycker särskilt mycket om?
Eller djur du stöter på hela tiden? Det kanske är
ditt skyddsdjur. Det kan vara ett stort djur, en
fågel eller en fisk. Om du inte vet kan du vara
uppmärksam på vilka djur du har omkring dig.
Någon gång i framtiden kommer du kanske på
vilket djur som är ditt...

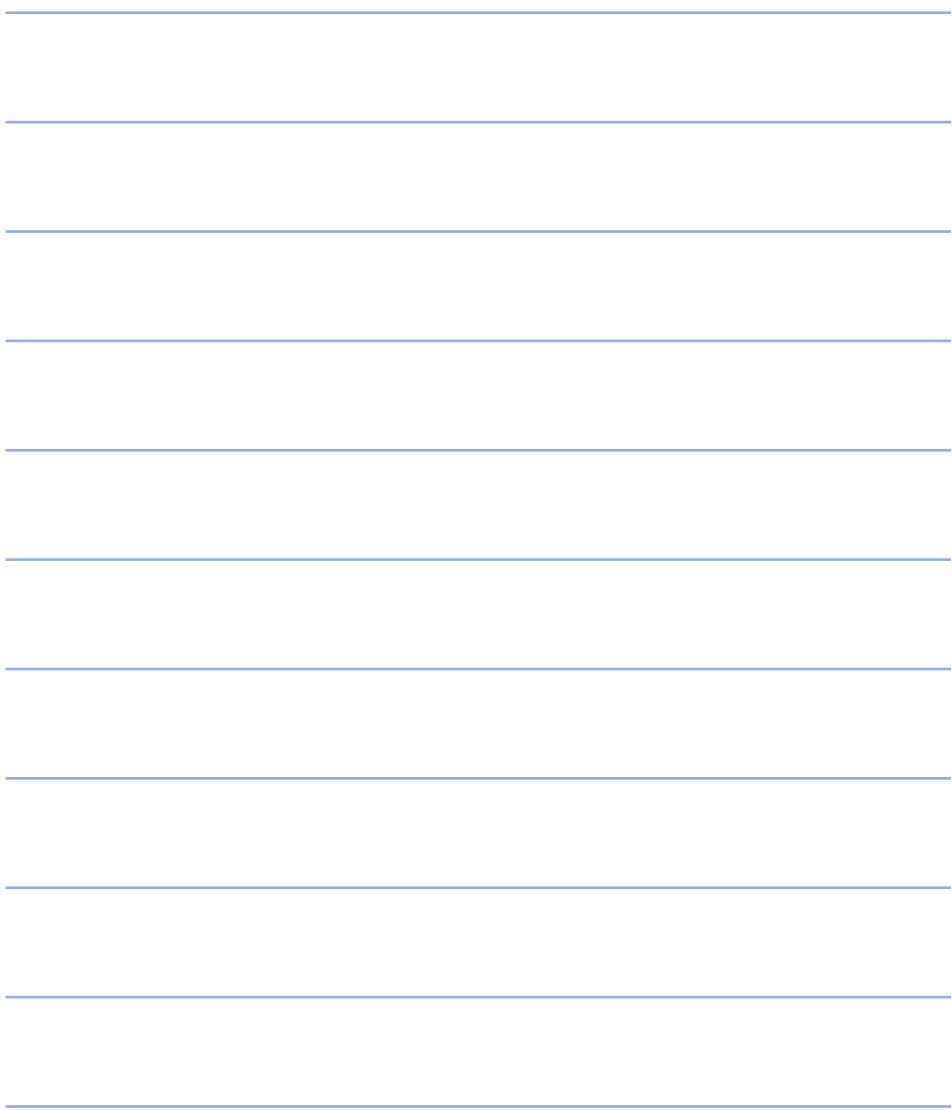
Teckna ett djur du gillar och en plats där du
ofta har mött djuret, eller tror att du kommer
att möta det.

Hievnie

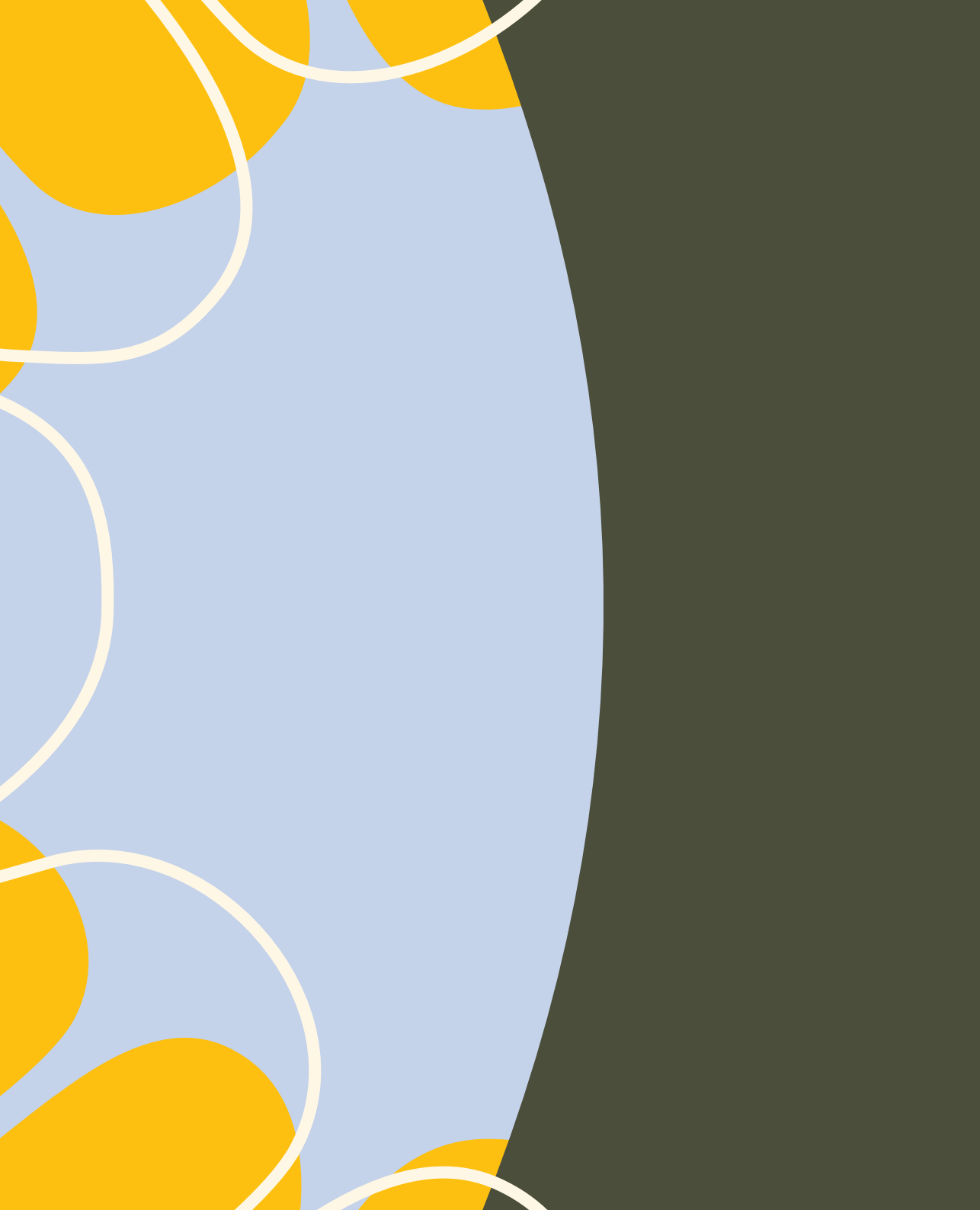
Heavdni

Hievnne

Spindeln

Berättad av
Solveig Labba

Spindeln

Det var en gång en gammal äddjå som bodde ute i skogen och han hade det väldigt bra där han var. Men så en dag gick han ut ur kåtan för att kika och se sig omkring. Borta på fjällsidan ser han något. Det är folk, och inte bara en person. De är många. De brukar aldrig komma någon för att hälsa på honom. Och aldrig har han sett människor som är så stora och långa. Stegen är stora. Rörelserna stora.

Och äddjå han tänker:

– Nu är det nog bäst att fly.

Han tänker på állin, den stora lutande stenen.
Han springer dit så fort benen orkar. Han kryper
in under stenen.

De okända stora männen har följt áddjás spår.
Och de följer efter honom. Áddjá hör hur han
andas så häftigt att luften dallrar. Bara de inte
hör hans rädda andetag.

Medan han sitter där och försöker få kroppen
att lugna ner sig kommer en liten liten spindel.
Och spindeln börjar väva. Han väver och väver
och väver. Fortare än mannen nånsin sett någon
människa slöjda.

Männen kommer fram till den stora stenen
men de stannar utanför.

– Här är det så tjock spindeltråd, säger den

största. Här kan ingen människa vara.

Och så försvinner de bort och fortsätter leta.

Áddjás hjärta slår allt snabbare, för bakom spindelnetet ser han att det är čuđit som jagat honom. Det är tjuderna. Och när de jagar lämnar de ingen kvar. Men tjuderna ser inte áddjá där han sitter bakom spindelns trygga nät.

Áddjá viskar:

– Giitu heavdni. Giitu go don leat gádjun mu. Tack spindel, tack för att du räddade mig. Nu vet jag varför man aldrig nånsin ska döda en spindel.

ÖVNING

Fråga om jojk

Fråga áhkko. Fråga áddjá. Fråga en lärare. Fråga muséet, sameföreningen. Finns det någon jojk från ditt område? Eller en jojk från din släkt? Eller en jojk som någon jojkare som bor i ditt område brukar jojka? Försök att lära dig den jojken, eller små delar av jojken. Hittar du ingen jojk i din närhet så välj en jojk som du tycker mycket om. Lyssna. Lyssna. Öva till dess jojken känns bekant och trygg, gör den till en liten del av dig.

Ulda

Ulda

Ganij

Ulda

Tolkning av berättelse ur Johan Turis bok

Mitalus sámiid birra

Ulda

Háldi, eller ulda, är en sådan som bor inne i klipporna och under jorden. Det är en konstig figur, det är inte så lätt att veta exakt varifrån de kommer och vilka de är. De har bara renar som är vackra och speciella, renar som du känner igen vart du än kommer.

De visar sig ibland för oss människor, om de tycker om oss. Om du ser deras renhjord så tappa den inte med blicken, förrän du hunnit kasta en bit stål över hjorden, ja det kan vara en kniv också. Eller en nål. Lyckas du får du hela

renhjorden. Vackra fläckiga renhjordar brukar kallas háldeallu, eller ulddas renhjord.

De är vackra så klart, och duktiga på att jojka. Hundarna brukar höra dem, plötsligt skäller hunden utan att vi vet varför. Hundarna hör dem bättre än vi människor.

Men man ska vara försiktig. Ulda kan byta barn. Man ska aldrig gå utan silver som skydd. Barn som har blivit bortbytta ser ut som vanliga människor, men de är lite annorlunda.

Om du råkar sätta upp kåtan ovanför deras boplats och inte har frågat om lov, kommer du aldrig få sova i fred. De kommer i drömmen och stör.

Ofta brukar man ge ulda något. Man kan

hälla utan lite kaffe eller någon annan dryck på
marken och säga:

– Drick du också och hjälp mig fortsatt.

ÖVNING

Hur ser ulda egentligen ut? En del säger att de är precis som människor, men vackrare. Andra säger att de är riktigt fula. Teckna din egen, såsom du tror.

Saajve

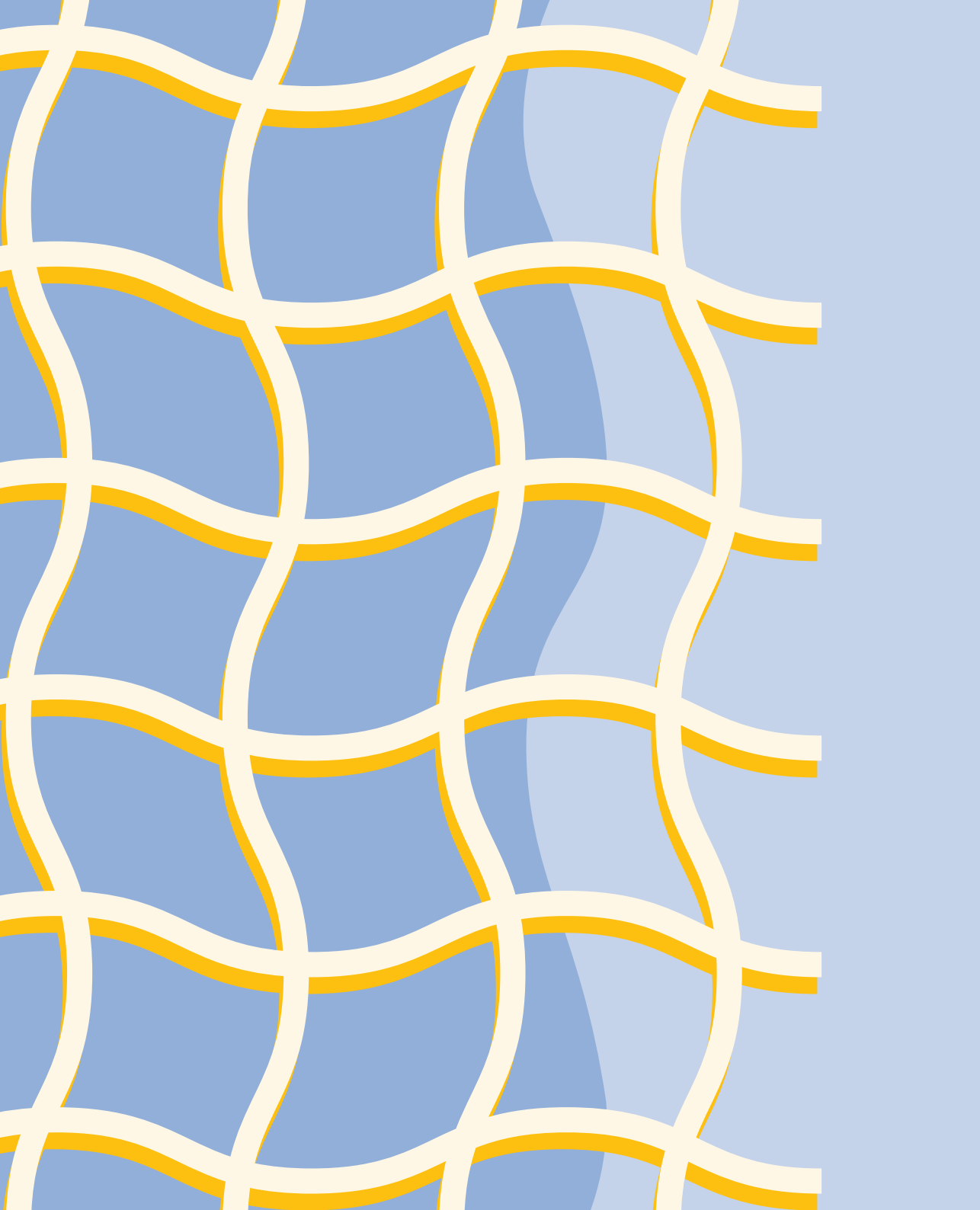
Sáiva

Sájvva

Sáiva

Sáiva

En flicka och hennes áaddjá ska ut och fiska.

Áaddjá säger:

– Jag vet en sjö där det finns hur mycket fisk som helst. De är stora och feta. Men fiskar man där kan man inte säga ett ord, för sjön är en sáivasjö.

– Vi går dit, svarar flickan. Jag kan vara tyst.

Så går de mot sjön och ror ut med båten.

Nätet är fullt med fisk. Aldrig har flickan sett så många. Och de har ju redan fastnat i nätet. Vart ska de kunna försvinna?

– Áddjá! Nu kommer vi ha fisk för hela vintern! säger flickan och skrattar.

Men hon hinner bara säga orden och så är näten tomma. Fiskarna är borta. Varenda en. Áddjá tittar på henne.

– Det är inte lönt att fiska här om man inte kan vara helt tyst.

– Vi provar en gång till. Snälla áddjá. Den här gången ska jag vara helt tyst.

De drar upp ett till nät. Det är lika fullt som det andra nätet. Stora och feta fiskar. Flickan tittar storögt på dem och on kan inte låta bli att viska.

– Áddjá. Vilka fiskar. Jag har aldrig sett så stora.

Hon hinner bara avsluta meningen så är fiskarna borta. Varenda en.

– Det är nog bäst vi går hem, säger åddjå.
Vi kommer inte få en fisk här idag.

Flickan vill så gärna. Hon bönar och ber.
Och tänker för sig själv:

– Vara tyst, vara tyst.

Hon har tårar i ögonen. Hon vill ju inte förstöra, det är bara så svårt att inte få prata.

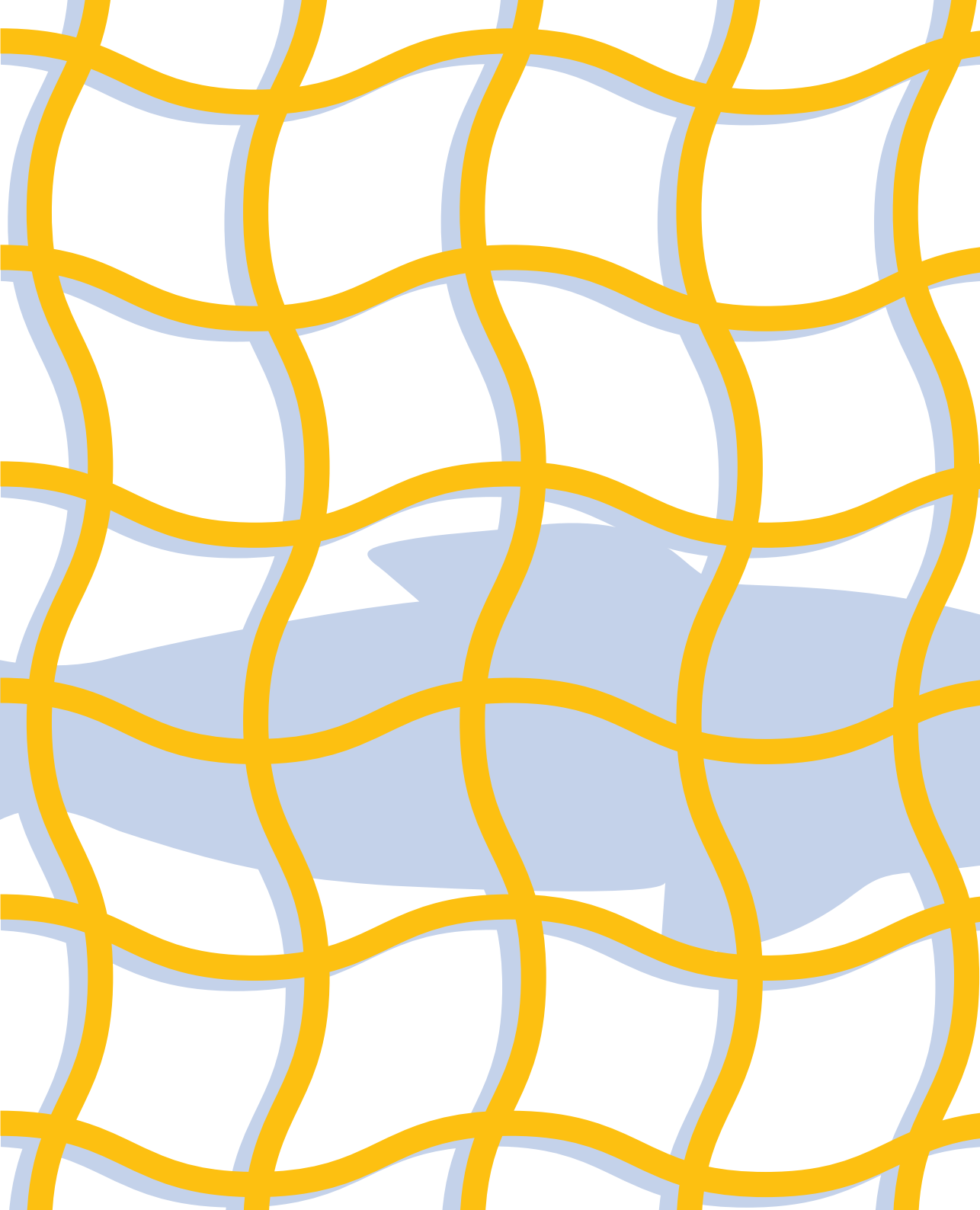
De drar upp det tredje nätet och fiskarna sprattlar i nätet. Större och fetare än hon någonsin sett. Hon är så nära att öppna munnen men precis när hon ska ropa till åddjå kommer hon på sig själv. Och hon kniper ihop läpparna. Och åddjå drar upp nätet. Aldrig har flickan sett

så mycket fisk. De glänser som silver.

När de är klara och har kommit i land
säger äddjå:

– Bra. När man fiskar ska man inte
låta i båten. Nu vet du det.

ÖVNING

Teckna din egen saivaplats. Det kan vara en sjö med dubbla bottnar eller ett fjäll som innehåller saker ingen kan se. Eller bara en vacker speciell plats som finns i verkligheten, där du känner att här måste du vara lugn och visa respekt.

Stállu och båten

En dag for Lársá och hans vänner mot den farliga skogen, utan lov. Dit hade de aldrig fått gå. I den täta skogen fanns långa björkvidjor och höga låvvuliknande stenar. Det var en konstig plats!

I början hade barnen roligt, men sedan, när de skulle hem, visste de inte längre från vilket håll de hade kommit. De irrade runt och blev allt mer förvirrade, men bestämde sig till slut för att gå åt något håll.

Plötsligt kom de till en okänd sjö. När de stod där vid stranden fick de syn på en båt vid

strandkanten. De sprang dit, puttade båten i sjön och hoppade i.

När Stállu hörde skriken vaknade han och tittade ut ur sin kåta. Han gned sina händer och slickade sig runt munnen.

– Det här har jag väntat på!

Med några steg var Stállu vid sjön. Hans skratt gjorde vågor på vattnet och båten gungade. Barnen undrade:

– Vad var det som hände?

– Finaste barn, ska ni inte ro i land? Jag har godis, sade Stállu.

Men när de kom närmare land, så sade Lárså:

– Det där kan inte vara en riktigt människa.

Stállu var skrämmande ful och några av barnen

började gråta.

Lársá vände båten ut mot sjön, men Stállu var beredd och höll fast den. Stark som han var lyfte han hela båten med barnen sittande i, och bar dem in mot skogen.

Först var det roligt att sitta högt upp i höjd med björkarns toppar där man såg hur långt som helst. Men Lársá förstod att de var satt i en farlig situation och han viskade:

– Vi måste härifrån! Nu måste ni göra som jag säger, annars hamnar vi i Stállus matgryta. När Stállu bär båten under ett böjt träd ska ni hålla fast er i grenarna.

Barnen gjorde som de blev ombedda.

När Stállu till slut satte ner båten och såg

in i den, var det ett barn kvar. Den minsta. Stállu blev fruktansvärt arg. Han skrek och slet i håret, drog upp björkar med rötterna, sparkade på tuvor och slängde sten. Lilla Máhtte som blivit kvar i båten grät.

Då grep Stállu tag i Máhtte och bar honom in honom till kátans eld. Han stack en grillpinne genom byxorna och tryckte pinnen i marken.

– Det är inte farligt, sade Stállu.

Han hann inte mer säga det förrän han hörde väldigt massa ljud utanför kátan. En ugglan hoade, en varg ylade, räven grät, tranan visslade och det hördes också jojk. Stállu sprang ut för att se vad som hände.

Under tiden Stállu var ute hade Lársá smugit

in för att rädda sin bror. Han tog honom i famnen och sprang. Långt bakom honom hörde han hur Stállu skrek så att det ekade i skogen och hoppade så att marken skakade.

Stállu var lurad igen.

ÖVNING

Stállu är ju inte så fin. Riktigt ful faktiskt. Och han är rolig att jojka! Test att jojka Stállu. Gör ljud som du tycker passar till. Det enda som är viktigt är att det inte låter för fint.

Tjoejhke

Čuoika

Tjuojkka

Myggan

Tolkning av berättelse ur *Samiska sagor*,
nedtecknad av Kirsti Birkeland

Myggan

När Måttaráhkka hade skapat myggorna stannade hon ner svärmen i en säck och gav säcken till en flicka för att hon skulle vakta den. Men myggorna i säcken surrade. Det blev aldrig tyst. Flickan tröttnade och hon stod inte ut längre.

Hon tänkte;

– Om jag bara släpper ut några, så blir det lite lugnare.

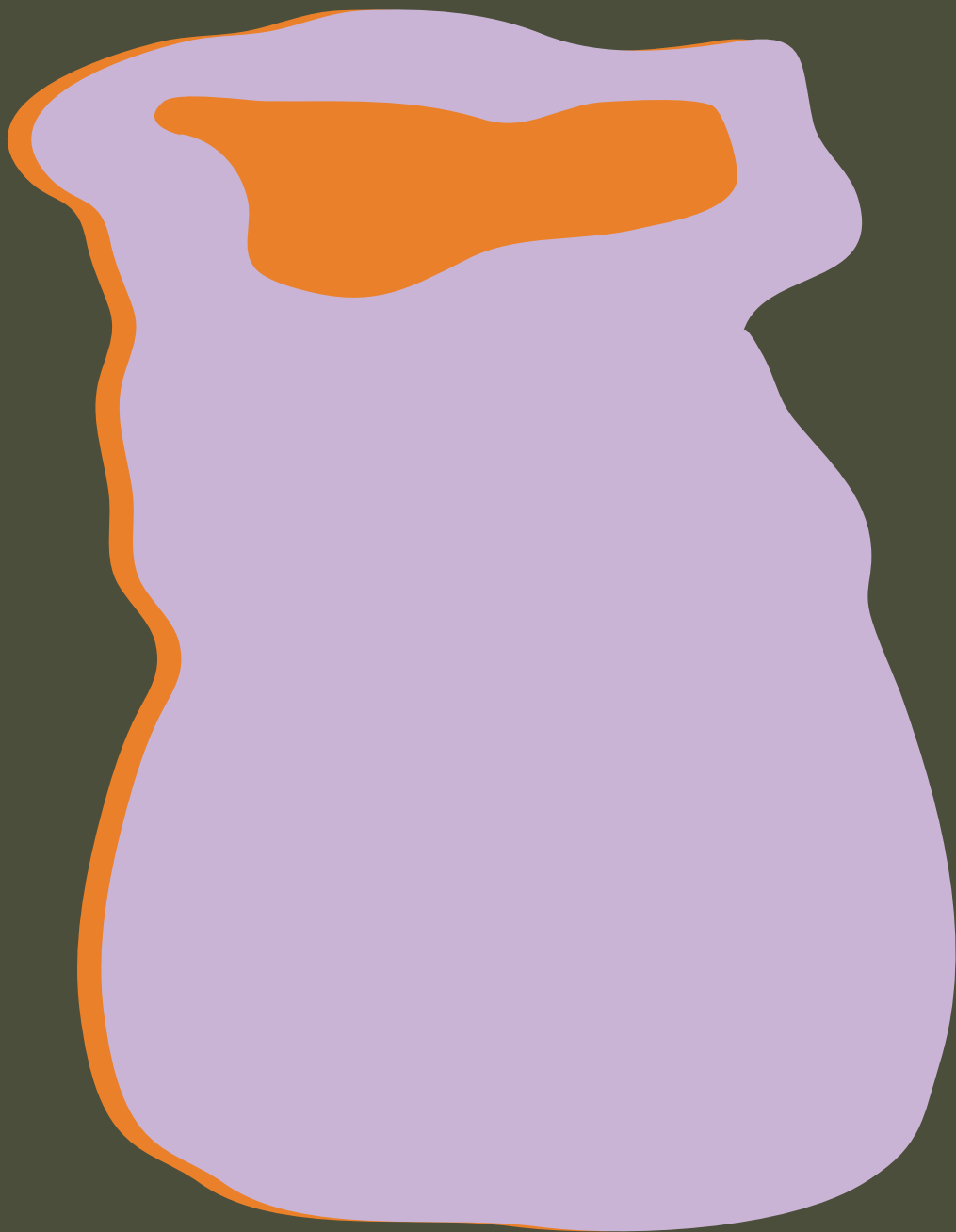
– Bara några få, viskade hon.

Hon lossade på snöret, men när hon öppnade säcken kom alla mygg på en och samma gång. De

for ut åt alla håll och kanter. De bet och stack både djuren och människorna.

Flickan sprang efter. Hon försökte fånga in dem, men inte hjälpte ju det. Myggen var fria och så skulle de förbli. Det fanns inget flickan kunde göra åt det.

Men Mättaráhkka var nöjd. Hon visste att flickan inte skulle kunna hålla sig. Hon tänkte att om hon satte henne på att vakta myggen, så skulle de nog få komma ut i världen snart.

JOJKÖVNING

Sara Helén Persson tipsar

Ibland kan det kännas svårt, konstigt och kanske till och med pinsamt att stå framför någon. Mitt tips är att hitta en plats där du känner dig säker och hemma. Det kan vara vart som helst! Det viktiga är att du känner att du törs testa din röst och jojka. Testa dig fram.

Testa att jojka i duschen.

Testa att jojka på ditt rum.

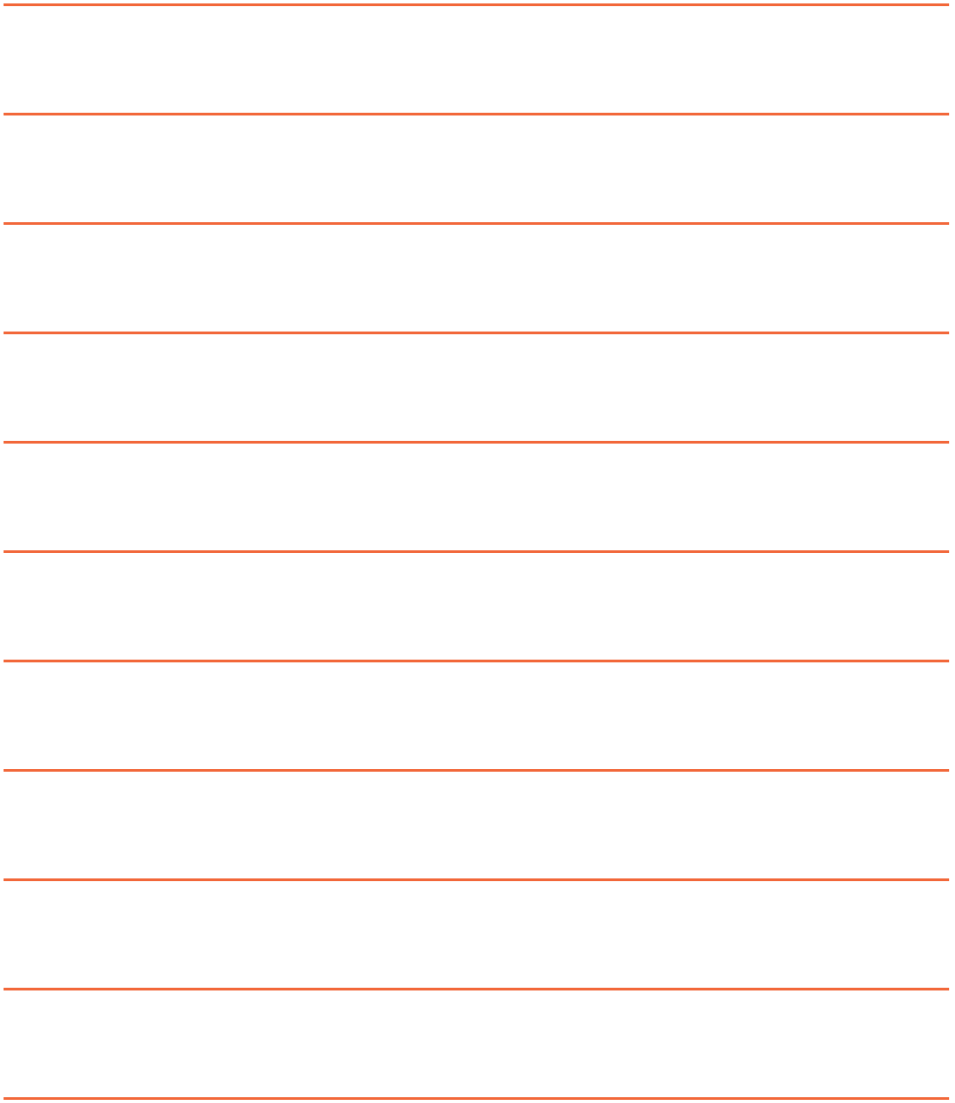
Testa att jojka ute i skogen.

Testa att jojka ute på sjön.

Testa att jojka till ett djur.

Dearnna

Vualtjere

Straemie

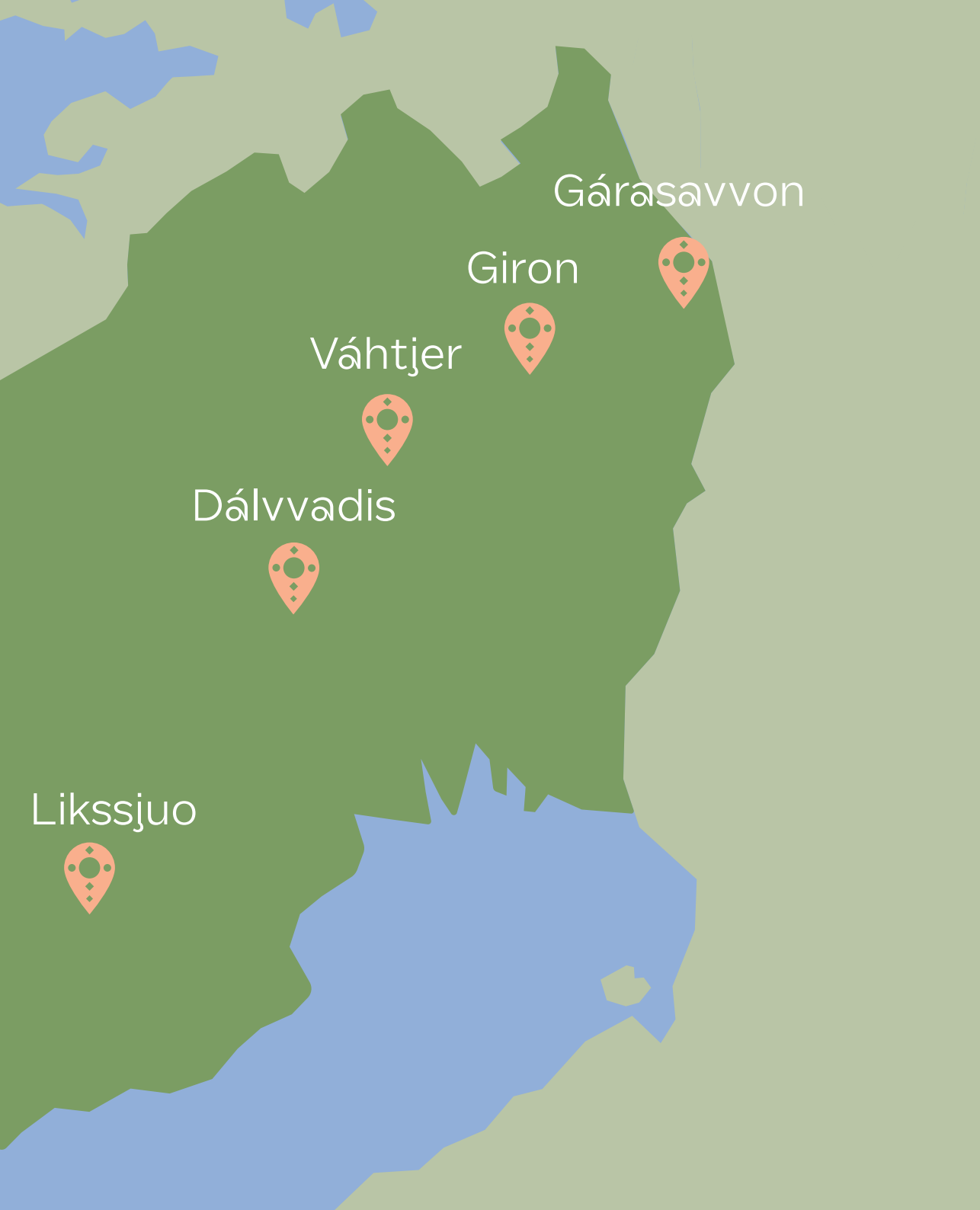

Staare

Bienjedaelie

Gárasavvon

Giron

Váhtjer

Dálvvadis

Likssjuo

Giehttogiella är ett jojk- och berättarprojekt som har turnerat på svensk sida av Sápmi och besökt skolor, bibliotek och festivaler. Det långsiktiga målet är att göra jojk och samiska berättelser till en del av barn och ungdomars vardag.

UTGIVARE	Tjällegoahte
REDAKTÖR	Elin Anna Labba & Naomi Aira
LULESAMISKA	Lisa Gælok
SYDSAMISKA	Åse Klemensson
NORDSAMISKA	Kari Utsi
ILLUSTRATION	Ateljé Grotesk
GRAFISK FORM	Ateljé Grotesk
TRYCK	Livonia Print, 2023
ISBN	978-91-527-3552-7

TJÄLLEGOAHTÉ
FÖRFATTARCENTRUM SÁPMI

**ALLMÄNNA
ARVSFONDEN**

TJÁLLEGOAHTE
FÖRFATTARCENTRUM SÁPMI

MED
STÖD
FRÅN

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN